

Každý se může dostat do dluhů, je zapotřebí je včas začít řešit

Nikdo nikdy nemůže vědět, jaké životní situace nám život přinese, ať už se to týká roviny osobní, pracovní, společenské nebo finanční. Mnozí si přejí mít šťastnou rodinu, ale poslední dobou je tato touha kvůli tlaku společnosti často spojována s jejím nadstandardním zajištěním. Chceme mít vybavenou domácnost těmi nejmodernějšími, avšak postradatelnými spotřebiči, nosit značkové, tedy drahé oblečení, vlastnit herní konzole a „nadupané“ mobilní telefony v jejich nejnovějších verzích a v neposlední řadě jezdit na zahraniční dovolené, pokud možno do exotických krajín. Tyto vysoké nároky vedou některé rodiny či jednotlivce k tomu, aby si bez uvážení aktuální finanční situace nějaký ten (nad)standard dnešní doby dopřáli.

Někdy se tak člověk může dostat do tíživé situace ve chvíli, kdy přecení své příjmy. Jindy zapomena a z malé nezaplacené pokuty za jednu jízdu načerno se může stát exekuce překračující několik desítek tisíc korun. Do finančních problémů se ale můžeme dostat i přesto, že dostatečně zvážíme své příjmy a výdaje.

Pojďme se pro bližší pochopení podívat na příběh pana Kropáčka.

Pan Kropáček žil se svou rodinou v malém pronajatém bytě 2+1. Když jeho žena podruhé otěhotněla, začali zvažovat pořízení většího bytu, zároveň již nechtěli platit zbytečně vysoký nájem. Uvažovali tedy o koupi bytu vlastního, ideálně již velikosti 3+1. Kropáčkovi tedy provedli rozpočet svých příjmů a výdajů a zjistili, že mají dostatečnou finanční rezervu, a to i díky tomu, že pana Kropáčka v zaměstnání povýšili. Při rozpočtu vycházeli také ze skutečnosti, že příjmy paní Kropáčkové budou co nevidět nižší, protože nastoupí na mateřskou a následně rodičovskou dovolenou. Dále společně prošli několik inzerátů s byty 3+1, aby získali přehled o cenách. Oslovili pak několik bank pro účely financování koupě bytu. Byl jim doporučen úvěr ze stavebního spoření. Byli také informováni o výhodách již založeného stavebního spoření. Pan Kropáček neváhal a navštívil banku, u které před třemi lety stavební spoření s manželkou založili a nějakou dobu v rámci možnosti spořili.

Podařilo se jim najít a koupit vyhovující byt. Úvěr ze stavebního spoření řádně spláceli a postupně

se v bytě zabydlovali. Bylo nutné myslet i na výbavu pro nenarozené dítě. Samotná výbava se ukázala jako nákladná, ale i to jejich finanční rozpočet zvládli. Už se ale nepodařilo vytvořit větší rezervu pro případ neplánovaných výdajů.

Pár měsíců po narození dítěte jim dosloužila pračka a následně i lednička. Neměli hotovost na to, aby si spotřebiče zakoupili bez půjčky. Zkusil se nejprve zeptat v rodině, kde však bohužel nepochodili, rozhodli se proto pro spotřebitelský úvěr. Porovnali RPSN (roční procentní sazbu nákladů) různých spotřebitelských úvěrů, které si od jednotlivých bank vyžádali, aby zjistili skutečnou cenu úvěru. Následně si vybrali konkrétní úvěr s nejnižším RPSN (běžná výše se pohybuje mezi 5 až 10 %) a oslovili bankovní společnost, která jim daný úvěr poskytla. Úvěr řádně spláceli.

Následující rok si však pan Kropáček přivodil pracovní úraz a čtvrt roku se nacházel v pracovní neschopnosti. Hned po prvním měsíci zjistil, že na základě snížení příjmů nezvládne uhradit všechny splátky svých závazků. Nejdřív přemýšlel, kterou splátku zaplatí a kterou ne, popřípadě kterou nezaplatí v plné výši, ale nechtěl, aby mu vznikly nějaké dluhy. Proto zkusil jednotlivé banky oslovit a poprosit je o odložení splátek. Banky, vzhledem k doposud řádnému splácení a včasnému informování o situaci, žádosti pana Kropáčka vyhověly. Dokonce mu byla do bu-

doučna nabídnuta i případná možnost konsolidace půjček. Došlo by tak ke sloučení jeho úvěrů v jeden – platil by tedy pouze jednu splátku, která by v součtu byla nižší než jednotlivé splátky dílčích úvěrů.

Tento příběh tedy nakonec dobře dopadl, co kdyby ale jednání pana Kropáčka a jeho rodiny bylo jiné?

Jak už je nám známo, pan Kropáček je se svou rodinou v očekávání druhého potomka a řeší pořízení většího, již vlastního bytu. Pan Kropáček se svěřil manželce, že jeho kolega v práci má skvělého známého, který pracuje v bance a v jeho možnostech je nabídnout výhodné půjčky. S manželkou se domluvili, že ho pozvou na večeři a při té příležitosti celou záležitost prodiskutují. Na domluvené večeři manželé podepsali účelový spotřebitelský úvěr předem schválený na danou částku za účelem koupě bytu. Poté našli pro ně vhodný byt, ale zjistili, že jeho pořizovací cena je mnohem vyšší než výše předem schváleného úvěru. Byt se jim ale opravdu líbil, a proto hned prodávajícího kontaktovali s tím, že by dofinancování řešili dalším spotřebitelským úvěrem, který jim doporučil jejich známý. Po nastěhování zjistili, že jejich příjmy stačí sotva na zaplacení splátek daných úvěrů, ale nutnou výbavu pro nenarozené dítě již nemají za co pořídit. Pan Kropáček a jeho žena se rozhodli situaci řešit další půjčkou, aby nemuseli výbavu hradit najednou. Čas plynul a Kropáčkovi dané splátky řádně spláceli.

Pár měsíců po porodu paní Kropáčkové jim dosloužila pračka a následně lednička. Nezbyvalo jim nic jiného, než svou situaci znovu řešit půjčkou, tentokrát od nebankovní společnosti. Rodina pana Kropáčka se musela hodně uskrmnit, aby bylo možné všechny splátky hradit v plné výši a včas. Mnohdy to bylo hodně náročné, ale vždy to nějak zvládli.

Následující rok si však pan Kropáček přivodil pracovní úraz a čtvrt roku se nacházel v pracovní neschopnosti. A tehdy začaly problémy s hrazením splátek. Ponižením příjmů rodiny už nezbyvalo na pokrytí splátek v plné výši. Když přišly panu Kropáčkovi první upomínky, zalekl se. Nechtěl, aby se o tom někdo dozvěděl, a tak upomínky roztrhal a vyhodil do koše.

Jak se bude vyvíjet situace pana Kropáčka a jeho rodiny, se dozvíme v dalším díle seriálu nazvaném Je možné zadlužení řešit jinak než soudní cestou?

Již nyní z příběhů vyplývá, že se v případě finanční tísně vyplatí včas komunikovat se svými věřiteli. Je zvláště důležité na to myslet nejen v této pro nás nové, zvláštní a nelehké době, kdy se do finančních problémů dostalo mnoho rodin i jednotlivců dopadem takzvané koronakrize. Pokud nebudete vědět, jak si ve své situaci poradit, Sociální poradna na Kamenné je pro vás otevřena.

*Martina Klausová, DiS.,
sociální pracovnice,
Sociální poradna Kamenná*

